

УДК 658.153

Ульченко Світлана Миколаївна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський Національний Університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВУ ПІДПРИЄМСТВА

Банкрутство є однією з найпоширеніших підстав ліквідації юридичних осіб та припинення підприємницької діяльності фізичних осіб. Втрати від збанкрутілих підприємств відчувають на собі не тільки контрагенти, а також і держава. Зростання кількості банкрутів призводить до порушення макроекономічної рівноваги. Таким чином, оцінка потенційного банкрутства підприємства є досить актуальною в Україні [2, с. 228].

Згідно зі ст. 1 Закону неплатоспроможність — це неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх оплати грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі по заробітній платі, а також виконати зобов'язання по оплаті податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності [1].

В свою чергу платоспроможність вважається можливістю підприємства наявними грошовими ресурсами своєчасно погасити свої строкові зобов'язання, що можливо у разі перевищення платіжних засобів над короткостроковими кредитами банків та кредиторською заборгованістю. Саме тому вона є одним із інструментів запобігання банкрутству підприємства. [3, с 265]

На думку Г. Ф. Шершеневича, видатного дореволюційного російського вченого-юриста, під неплатоспроможністю варто розуміти такий стан майна боржника, установлений в судовому порядку, який дає підставу припускати недостатність його для рівномірного задоволення всіх вимог кредиторів. Такий стан речей спричинює введення конкурсного процесу, тобто порядку рівномірного розподілу майна боржника між усіма його кредиторами. У сучасному законодавстві України конкурсний процес, у розумінні Г. Ф. Шершеневича, відповідає інституту банкрутства [4, с. 512].

Платоспроможність означає наявність у підприємства коштів і еквівалентів, достатніх для розрахунків з кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення. Ознаками платоспроможності є: наявність грошей у касі, на поточних рахунках; брак простроченої кредиторської заборгованості. Однак наявність тільки незначних залишків гро-

шей на поточних рахунках знову ж таки не означає неплатоспроможності підприємства, бо кошти на поточні рахунки можуть надійти протягом кількох днів.

Вважається, що в підприємства на поточному рахунку має бути залишок коштів, який дорівнює різниці між кредиторською заборгованістю всіх видів, строки оплати якої настають протягом певного найближчого періоду (наприклад, тижня або декади), і поточною дебіторською заборгованістю на користь підприємства, платежі за якою очікуються в той самий період.

В умовах ринкової економіки є головною проблемою є необхідність своєчасного і повного виконання своїх зобов'язань суб'єктом господарювання. Для підприємств існує постійна загроза їх невиконання у будь-який проміжок часу, що в результаті відбивається на можливостях їх подальшого існування. Статистика свідчить, що компанії припиняють свою діяльність частіше внаслідок нестачі грошових коштів, тобто при недостатньому рівні забезпечення коштами, ніж через недостатню рентабельність.

Сьогодні дуже гостро постала проблема неплатоспроможності багатьох вітчизняних підприємств. Неплатоспроможність одного підприємства позначається на неплатоспроможності інших, а також на можливості підприємств вчасно видавати заробітну плату. Відтак це впливає і на платоспроможність рядових покупців [5, с. 156].

Через зростання неплатежів посилюється спад виробництва, що веде за собою інші проблеми на внутрішньому ринку, що йде на спад через незабезпеченість коштами, незалежно від того, що попит залишається незадоволеним, а виробничі потужності підприємств-постачальників не завантаженими.

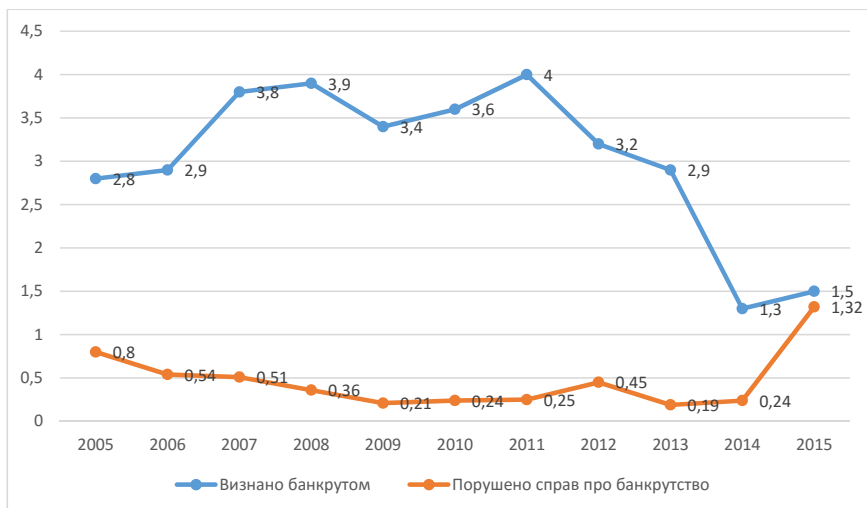
Саме тому банкрутами можуть стати економічно «здорові» підприємства, що потрапили у скрутне фінансове становище через неплатоспроможність своїх покупців.

На графіку представлено динаміку розвитку банкрутства українських підприємств за останні 10 років.

Найвищий рівень банкрутства зафіксований у 2007 році — 4359 підприємств, а найбільшу кількість справ про банкрутство було порушено у 2015 році — 804 підприємства.

За 2016 р. порушено лише 765 справ про банкрутство, що вдвічі менше (1300 справ), у порівнянні з 2015 р.

Щоб уникнути проблеми неплатежів, керівництво має орієнтуватись на збереження стабільного становища підприємства у кризових умовах, робити аналізи та висновки на підставі даних останніх років, застосовувати заходи щодо уникнення та подолання кризових ситуацій, шукати причини небезпеки банкрутства.

Отже, доцільно буде сказати, що неплатоспроможне підприємство не в змозі погасити свої борги, що неминуче призведе до банкрутства, тому грамотний аналіз фінансового стану та розробка його покращення є важливим елементом у процесі поліпшення платоспроможності підприємства.

Література

1. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», від 14.05.1992 № 2343-XII. // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
2. Мілаш В. С. Господарське право України: Курс лекцій – У 2 ч. – Ч. 1. – Х.: Право, 2008. – 228–234 с.
3. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 265–266 с.
4. Бланк І. А. Основи фінансового менеджменту. Т. 2. – К.: Ніка-Центр, 2012. – 512 с.
5. Н. В. Хлістунова. Фінансові ризики підприємств // Актуальні проблеми економіки, № 7. – 2003. – 156 с.